

Limit 15.000 zł a koszty podatkowe

Od 1 stycznia 2017 r. przedsiębiorcy będą mieć obowiązek dokonywania lub przyjmowania firmowych płatności za pośrednictwem rachunku płatniczego w każdym przypadku, gdy stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca i jednocześnie jej jednorazowa wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 15.000 zł.

Taki obowiązek nakłada na przedsiębiorców ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 780).

W zakresie podatku dochodowego uregulowania wynikające ze wskazanej ustawy zawierają rozwiązania w obszarze ograniczania wysokości kosztów. Tym samym odnosić się będą wyłącznie do tych przedsiębiorców, którzy regulują, a nie przyjmują płatności z naruszeniem przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Na czym będą w praktyce polegały te ograniczenia?

Bez kosztów...

Nowe przepisy dotyczą kwot zarówno zaliczonych już do kosztów podatkowych, jak i tych, które koszty te dopiero będą obciążały. Z dodawanego z dniem 1 stycznia 2017 r. do ustawy o pdof **art. 22p ust. 1** i dodawanego odpowiednio do ustawy o pdop **art. 15d ust. 1** wynika, że podmioty prowadzące działalność gospodarczą, które pomimo nałożonego na nie obowiązku, płatności za wskazane w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej transakcje o wartości powyżej 15.000 zł uregulują w inny sposób, nie mają prawa do zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów związanych z tym wydatków. Chodzi tu o taką ich część, w jakiej płatność dotycząca takiej transakcji została dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego (przykład 1).

...lub z ich korektą

Przedsiębiorcy, którzy najpierw obciążą firmowe koszty podatkowe transakcją o wartości powyżej 15.000 zł, a następnie dokonają zapłaty za nią z pominięciem rachunku płatniczego, będą zobowiązani do zmniejszenia kosztów, czyli dokonania ich korekty. Korekta będzie dotyczyła tej części płatności za tego typu transakcję, w jakiej została ona dokonana bez pośrednictwa rachunku płatniczego (art. 22p ust. 2 pkt 1 ustawy o pdof i art. 15d ust. 2 pkt 1 ustawy o pdop).

Ustawodawca przewidział również, że przedsiębiorca może w danym miesiącu ponieść koszty w niższej wysokości niż kwota zmniejszenia, jakiego powinien dokonać z omawianego tytułu. Wówczas będzie zobowiązany do zwiększenia przychodów o zaistniałą różnicę w miesiącu, w którym została dokonana płatność z pominięciem rachunku płatniczego (art. 22p ust. 2 pkt 2 ustawy o pdof i odpowiednio art. 15d ust. 2 pkt 2 ustawy o pdop) - przykład 2.

Omówione przepisy w zakresie braku możliwości obciążania kosztów podatkowych oraz dokonywania ich korekty będą miały także zastosowanie w przypadku nabycia lub wytworzenia środków trwałych albo nabycia wartości niematerialnych i prawnych (art. 22p ust. 3 pkt 1 ustawy o pdof i odpowiednio art. 15d ust. 3 pkt 1 ustawy o pdop).

Pozostałe przypadki

Ustawy o podatku dochodowym przewidują także rozwiązania na wypadek dokonywania przez podatników płatności za omawiane transakcje po zmianie formy opodatkowania na zryczałtowane, o których w odniesieniu do osób fizycznych mowa w ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym albo o podatku tonażowym, natomiast w odniesieniu do podatników podatku dochodowego od osób prawnych - w ustawie o podatku tonażowym (art. 22p ust. 3 pkt 2 lit. b ustawy o pdof i odpowiednio art. 15d ust. 3 pkt 2 ustawy o pdop). W takich przypadkach zmniejszenie kosztów podatkowych lub zwiększenie przychodów będzie następowało za rok podatkowy poprzedzający rok podatkowy, w którym nastąpiła zmiana formy opodatkowania (przykład 3).

W odniesieniu do osób fizycznych podobnie będzie w przypadku dokonania płatności po likwidacji pozarolniczej działalności gospodarczej. Tu zmniejszenie kosztów podatkowych lub zwiększenie przychodów będzie następowało za rok podatkowy, w którym nastąpiła likwidacja tej działalności (art. 22p ust. 3 pkt 2 lit. a).

Kompensata i barter

W obrocie gospodarczym do uregulowania zobowiązań często dochodzi w drodze kompensaty bądź wymiany barterowej. Ministerstwo Finansów w opublikowanym na swojej stronie internetowej komunikacie wskazało, że takie formy uregulowania zobowiązań nie mieszczą się w zakresie nowych regulacji (szerzej na ten temat pisaliśmy w **GP nr 86** z 2016 r., na str. 1). W komunikacie tym resort wskazał także, że w przypadku płatności, które odbywają się za pomocą instrumentów płatniczych związanych z rachunkami płatniczymi, w tym m.in. kart płatniczych, jak również płatności dokonywanych poprzez systemy pośredniczące w płatnościach, takie jak PayPal, PayU itp., będzie spełniony wymóg dokonania ich za pośrednictwem rachunku płatniczego.

Przepisy przejściowe

Nowe rozwiązania będą miały zastosowanie do płatności dokonywanych w roku podatkowym rozpoczynającym się po dniu 31 grudnia 2016 r. Jednocześnie nie będą dotyczyły płatności wynikających z transakcji zawartych przed dniem 1 stycznia 2017 r., jeżeli wartość transakcji nie przekroczy dotychczasowego limitu wynikającego z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wynoszącego 15.000 euro.

Ponadto nowe zasady związane z korektą nie będą miały zastosowania do płatności dotyczących kosztów zaliczonych do kosztów podatkowych przed dniem wejścia w życie nowelizacji.

Przykład 1

Założmy, że spółka z o.o. prowadząca działalność w zakresie transportu drogowego w styczniu 2017 r. podpisze umowę z firmą budowlaną na wykonanie remontu garaży. Wartość usługi wyniesie 18.000 zł, a sama usługa zostanie udokumentowana fakturą wystawioną 28 lutego 2017 r. Zapłata za usługę nastąpi w trzech transzach: w styczniu - 10.000 zł przelewem bankowym oraz 10 lutego i 28 lutego - gotówką odpowiednio w kwotach 5.000 zł i 3.000 zł.

Ponieważ spółka zrealizuje płatność za transakcję częściowo w gotówce, to w tej części (tj. 8.000 zł) jej wartością nie obciążą firmowych kosztów podatkowych.

Przykład 2

Założmy, że przedsiębiorca (osoba fizyczna - skala podatkowa, podatkowa księga) w styczniu 2017 r. zakupi towar handlowy za 34.000 zł i jego wartością w tym samym miesiącu w momencie dostawy obciążą koszty podatkowe. Przedsiębiorca w styczniu zapłaci za tę transakcję przelewem jedynie część należności w kwocie 20.000 zł, natomiast resztę, tj. 14.000 zł zapłaci gotówką w marcu 2017 r.

Wariant I - poniesione w marcu 2017 r. koszty podatkowe wyniosą 26.500 zł; w tej sytuacji, zgodnie z **art. 22p ust. 2 pkt 1** ustawy o pdof, przedsiębiorca w marcu zmniejszy je o kwotę 14.000 zł.

Wariant II - poniesione w marcu 2017 r. koszty uzyskania przychodu wyniosą 12.800 zł; przedsiębiorca w marcu zmniejszy koszty o kwotę 12.800 zł, tj. do wysokości poniesionych w tym miesiącu kosztów podatkowych, a o pozostałą kwotę, tj. o 1.200 zł zwiększy w tym samym miesiącu przychody.

Przykład 3

Założmy, że przedsiębiorca w 2017 r. prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej. We wrześniu 2017 r. zakupi usługę o wartości 17.000 zł, a zapłaci za nią gotówką dopiero w lutym 2018 r. i jednocześnie w 2018 r. zmieni formę opodatkowania na ryczałt ewidencjonowany. W tej sytuacji zmniejszenia kosztów lub zwiększenia przychodów dokona za 2017 r.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 26.07.1991 r. o pdof (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.)

Ustawa z dnia 15.02.1992 r. o pdop (Dz. U. z 2016 r. poz. 1888 ze zm.)